

Abstrakt

Předkládaná disertační práce představuje *Mahābhāratu* jakožto komplexní literární text – multižánrový text a polyfonní interpretaci faktuálního diskursu s množstvím soupeřících narativů – a využívá poznatky a postupy naratologie, především naratologie rétorické, k její analýze. Disertační práce argumentuje, že při analýze zdánlivých nekonzistentností v tomto textu není nutné sahat k vysvětlení „zvnějšku“ (různí na sebe nenavazující autoři), ale je možné je vysvětlit také „zvnitřku“ textu prostřednictvím rozdílů v jednotlivých žánrech a také znalostí, záměrů a subjektivity jednotlivých postav a vypravěčů, které jsou implikovaným autorem využity jako zdroje ke komunikaci s publikem (čtenářem/posluchačem). Konkrétním materiálem pro tento argument je příběh o Ambě, Śikhaṇḍinī a Śikhaṇḍinovi a způsob, jakým jsou fakta týkající se této trojjediné postavy prezentována především Bhīšmou, který si jejich narativ uzurpuje zejména vyprávěním *Ambopākhyāny*, analeptické epizody vysvětlující Śikhaṇḍinův životní příběh a jeho zapojení v bitvě na Kurukṣetře, jež je vyprávěním s výraznou autoritativností a subjektivitou, ale s pochybnou vypravěčskou spolehlivostí. Je ukázáno, jak Bhīšma prostřednictvím této epizody definuje Śikhaṇḍina jako ženu, čímž z něj vytváří jeden z prostředků své vlastní hrdinské smrti. Oproti tomu jsou postaveny soupeřící narativy vypravěčů Vaiśampāyany, hlasu implikovaného autora, a barda Saṃjayi, kteří čtenáři představují jiný úhel pohledu na zmíněné události. Využitím těchto prostředků implikovaný autor vytváří mnohohvrstevnatý příběh, v němž je velmi silný vztah mezi jednotlivými částmi a celkem, a vzbuzuje výraznou emocionální i intelektuální odezvu v zamýšleném čtenáři/posluchači. Disertační práce dále argumentuje, že uzávorkování *Mahābhāraty* jakožto literárního textu s mnoha subjektivními hlasy je nutné pro její další analýzy prostřednictvím jiných metodologií, a navrhuje možnosti směřování dalšího výzkumu zmíněných čtyř postav a jejich narativů, stejně jako celého textu.